

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ВНЗ У МАС-МЕДІЙНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

ЗАЙЦЕВА Станіслава,

аспірант,

Сумський державний університет, вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007, Україна; e-mail: kucjunja87@ukr.net.

У статті досліджується інноваційна діяльність як наукова проблема соціальних комунікацій. Автор визначає основні наукові напрями та підходи до вивчення нововведень у різних сферах життєдіяльності суспільства. Принципово важливим для дослідження є розуміння інноваційної діяльності як важливої складової функціонування соціуму, що виявляє себе на різних рівнях: особистісному, колективному та державному. Вона не лише інтегрується в різні сфери, а й виступає окремим видом діяльності і є органічною складовою наукової комунікації. Така діяльність – запорука успішного розвитку ВНЗ. Саме інновації, завдяки своїм особливим властивостям – здатності стимулювати наукову діяльність – є одним із чинників формування іміджу ВНЗ.

Ключові слова: вищий навчальний заклад, імідж, інноваційна діяльність, світові стандарти, функціонування.

Вступ. Обраний Україною курс на європейську інтеграцію спричинив низку змін у житті українського суспільства, зокрема у сфері освіти. Впровадження в українську систему освіти європейських стандартів та норм спрямоване на підвищення її якості та конкурентоспроможності випускників на ринку праці та укріплення позицій України у світовому просторі в цілому.

Вищий навчальний заклад (ВНЗ) – це не лише осередок, де одержують знання, а й майданчик, де зароджуються нові наукові ідеї, які сприяють суспільно-економічному розвитку держави. Впровадження європейських освітніх стандартів, за слушним зауваженням Р. Вернидуб, відбувається передусім шляхом «посилення наукової складової навчального процесу та впровадження інноваційних технологій» [2]. Саме інноваційна діяльність ВНЗ сьогодні не лише формує імідж установи, а й створює підґрунтя виходу держави на світовий рівень в усіх сферах її життєдіяльності. Усе це засвідчує актуальність обраної теми.

За останнє десятиріччя терміни «інновація», «інноваційна діяльність» міцно укорінилися в науковому обігу. У загальному значенні інновацію розуміють як щось нове. Широкого вивчення явище інновації набуло на початку ХХ ст. і здебільшого в соціально-економічній сфері, зокрема у працях М. Кондратьєва, Г. Тарда, Й. Шумпетера та інших, хоча, як зазначає С. Семенюк, термін «інновація» з'явився у ХІХ ст. завдяки антропології та етнографії, де ним послуговувалися під час дослідження культурних процесів [16, с. 39]. М. Фоломєєв звертає увагу на те, що до початку ХХ ст. цей термін як вузькоспеціальний уживається у лінгвістиці, процесуальному праві, ботаніці та етнографії [19]. Слово «інновація» походить від лат. «innovatio» (корінь нова) і означає «новий», звідси розуміння його як «нововведення», «новація», «відкриття», «винахід» тощо.

Водночас О. Янковська, характеризуючи дефініції «винахід», «відкриття» та «інновація», зазначає, що спільними рисами для цих понять є лише характер новизни, у той час як обов'язковими відмітними рисами для «винаходу», «відкриття» обов'язковою є науково-технічна новизна, здійснення на фундаментальному рівні та можливість не впровадження у виробництво; «інновації» ж носять поліпшувальний та модифікуючий характер, проходять етап упровадження у виробництво та носять прикладний порядок [21]. Таким чином, у

своєму дослідженні термін «інновація» ми ототожнюємо з поняттями «нововведення» та «новація».

Інновації торкнулися всіх сфер життєдіяльності українського суспільства, зокрема національної системи вищої освіти. Водночас проблема інноваційної діяльності ВНЗ в умовах європейської інтеграції України залишається малодослідженою.

Мета нашої статті – з’ясувати стан вивчення такої наукової проблеми, як інноваційна діяльність ВНЗ.

Об’єкт дослідження – наукові праці, присвячені проблемам інноваційної діяльності ВНЗ. *Предмет* – основні теорії, наукові напрями та підходи до вивчення інновацій у діяльності вищої школи.

Методи дослідження. У процесі з’ясування стану подання інноваційної діяльності ВНЗ у мас-медійному дискурсі ми послуговувалися такими методами, як аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація та узагальнення наукової літератури.

Результати й обговорення. Під інновацією ми розуміємо науковий результат, одержаний ученим шляхом прикладних і фундаментальних досліджень, упроваджений у будь-якій сфері діяльності для покращання її ефективності. Практична реалізація інновацій позитивно впливає на розвиток держави. Відповідно на державному рівні здійснюється інноваційна політика, тобто реалізуються завдання правового, організаційного, економічного, соціального характеру, стимулюється, регулюється та контролюється інноваційна діяльність у сфері освіти, науки, виробництва з метою науково-технічного розвитку країни, підвищення конкурентоспроможності власних товарів, видів послуг, фахівців на міжнародному ринку, розвитку бізнесу та обороноздатності країни тощо.

Так, інноваційна діяльність в Україні регламентується Законом України «Про інноваційну діяльність», Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Законом України «Про вищу освіту» та іншими законами й нормативними документами. Також в Україні діє «Положення про Премію Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій», згідно з яким премія присуджується щороку видатним діячам науки за досягнення у розробленні та впровадженні інноваційних технологій.

Згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність» інноваційна діяльність визначається як «діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг» [14, ст. 1].

Інноваційна діяльність ВНЗ – проблема, що останнім часом постійно привертає увагу науковців.

У сфері економіки розуміння інновації набуло найбільш складного та розгалуженого визначення, існує кілька відповідних теорій. «Зміни з метою впровадження і використання нових видів споживчих товарів, нових виробничих і транспортних засобів, ринків і форм організації» – так визначає термін «інновація» Й. Шумпетер, який першим ужив слово «інновація» у 30-х роках минулого століття [12, с. 20].

У галузі соціології перші наукові уявлення про інновацію пов’язані з працями Г. Тарда, де нововведення вважається «індикатором» соціального прогресу [5, с. 66]. Соціальні аспекти інноваційної діяльності досліджували О. Астахов, В. Кремень, Р. Федосов та ін. Сьогодні інновації вивчають у контексті методики викладання соціологічних дисциплін (А. Горбач, І. Ковальова, Л. Малес, О. Редько, Ю. Сорока та ін.).

Питанню інновацій у господарській діяльності присвячені праці Й. Завадського, О. Зінченко, В. Коноплицького, В. Мединського, А. Турило, Р. Фатхутдінова та ін.

Проблеми інноваційного менеджменту, зокрема методів та механізмів управління інноваціями, удосконалення інноваційної діяльності на підприємстві, вивчали А. Гальчинський, М. Герасимчук, Н. Гончарова, Л. Матросова, П. Рогожин, Є. Сапіро, Б. Твісс, Р. Форрестер, Т. Хачатуров, Д. Черваньов, Й. Шумпетер та ін.

Значення інновацій для держави, розроблення інноваційної моделі розвитку України, її інноваційний потенціал досліджують В. Александрова, О. Амоші, В. Євтушевський, С. Ілляшенко, М. Пашута, С. Пирожкова, Л. Федулова та ін.

Питанню інноваційного розвитку вищої освіти України, зокрема реформуванню системи освіти, присвячені праці А. Бірюкова, М. Волинської, М. Девяткіної, В. Кременя, В. Лазарева, Н. Лапіна, Т. Мірошнікової, А. Олійника, О. Навродського, В. Нечаєва, С. Ніколаєнка, Ю. Петрової та ін.

Сутність освітніх інновацій розглядається у працях В. Бикова, Н. Борисової, Р. Вернидуба, І. Підласого, О. Савченка, А. Хуторського, Л. Яковенко, М. Ярмаченка та ін.

Питання управління закладами освіти досліджене у працях Г. Єльнікової, Ю. Конаржевського, І. Курдюмової, В. Лазарева, В. Маслова, В. Симонова та ін., зокрема впровадження змін у діяльність закладів освіти вивчається у працях В. Беспалька, В. Руст, М. Петрі, М. Поташник.

Процес підготовки педагогічних кадрів до інноваційної діяльності висвітлено у дослідженнях О. Мещанінова, О. Пехоти, В. Сластьоніна, В. Яковлева.

Проблеми організації інноваційної діяльності ВНЗ торкалися О. Владіміров, Г. Добров, С. Єрохін, Г. Клімова, Т. Корольова, І. Котова, В. Кремінь, А. Костін, Т. Павлова, Л. Пшенична, Л. Романкова, А. Харківська та ін.

Сьогодні вчені називають три основні напрями у вивченні інноваційної діяльності, тобто три групи інновацій [8]. Перша група – інновації як нововведення. Так, В. Бусел інновацію визначає як «нововведення; комплекс заходів, спрямованих на впровадження в економіці нової техніки, технологій, винаходів» [1, с. 400]. Друга група – інновації як процес створення нової продукції, технологій, нововведення у сфері організації, економіки та управління виробництвом. Ю. Лавріненко зокрема вважає інновацією «діяльність, яка спрямована на розробку, створення та поширення нових видів виробів, технологій, організаційних форм» [9, с. 192]. І. Перлак інновацію розглядає як «будь-яку цілеспрямовану, позитивну й прогресивну зміну матеріальних і нематеріальних елементів (параметрів) організації, тобто будь-яку зміну, що сприяє розвитку, зростанню й підвищенню ефективності роботи певної організації» [11, с. 12]. Третя група – інновації як процес залучення у виробництво нових виробів, елементів, підходів, що якісно відрізняються від попереднього аналога. О. Єлетов інновацію характеризує як «будь-яке нове явище в менеджменті, економіці, медицині, юриспруденції, філології та ін.» [17, с. 9]. Н. Лапін називає інновацію «зміною структури і процесу функціонування соціотехнічної системи, що свідомо вводиться і в основних рисах відтворюється та має на меті підвищення ефективності цієї системи як елемента або підсистеми» [10, с. 11].

Існують також теорії, що не вписуються у названі три групи інновацій. Наприклад, С. Ілляшенко інновацію розглядає як «результат практичного освоєння новації в різних сферах діяльності, який дає економічний чи соціальний ефект» [4, с. 11]. Р. Фатхутдінов інновацію називає «кінцевим результатом впровадження нововведення з метою зміни об'єкта управління й отримання економічного, соціального, екологічного, науково-технічного або іншого виду ефекту» [18, с. 45]. Мова йде про результати фундаментальних, прикладних досліджень, розробок чи експериментальних робіт у будь-якій сфері щодо підвищення її ефективності.

Ми розуміємо інноваційну діяльність ВНЗ як процес, що передбачає залучення нових знань, технологій, методів для забезпечення всіх напрямів функціонування ВНЗ: навчально-організаційної, управлінської, наукової, методичної діяльності тощо.

Одним із нагальних завдань нашої держави у сфері інноваційної політики є розвиток науково-технічного потенціалу країни. Науковий потенціал, зосереджений у ВНЗ, – це доктори наук, доктори філософії, докторанти, аспіранти, здобувачі. Саме

наука є джерелом здобуття нових знань, а на її основі створюються нова техніка і технології.

Саме для здійснення інноваційної діяльності ВНЗ повинен мати певний інноваційний потенціал, тобто «сукупність різних видів ресурсів, включаючи матеріальні, нематеріальні, фінансові, трудові, інтелектуальні та інші ресурси, необхідні для успішного здійснення інноваційної діяльності» [6]. Інноваційний потенціал ВНЗ оцінюється за трьома критеріями: показником якості освітніх послуг, показником збалансованості інфраструктури ВНЗ, показником результатів інноваційного розвитку ВНЗ (соціальні, економічні, екологічні, ін.) [3, с. 7–8].

За сучасних умов соціально-економічного розвитку України змінюються й умови функціонування вищої школи. Цілком доречним є зауваження О. Владімірова, що інноваційний розвиток держави передбачає інноваційний підхід саме у сфері освіти. Інновації в освіті – це створення і впровадження інноваційних освітніх технологій, якісно нові або вдосконалені методи, методики, технології, форми тощо, що впливають на формування в учнів інноваційних компетенцій, це взагалі зміна стилю мислення, наголошують науковці [3, с. 7; 7, с. 3].

Основною мотивацією інноваційної діяльності українських «вишів» є реформування української системи освіти у зв'язку з ухваленням до європейського освітнього простору. Приєднавшись до Болонського процесу, Україна взяла на себе відповідальність реорганізувати систему національної освіти. Відтак одержання дипломів міжнародного зразка українськими випускниками вимагає від керівництва ВНЗ підвищення якості освітніх послуг.

Поява міжнародних рейтингів визначення успішності ВНЗ, таких як «Academic Ranking of World Universities», «The World University Ranking», «QS World University Rankings», «Ranking Web of World Universities» та наукометричних баз даних відкритого доступу Scopus, Російський індекс наукового цитування, Web of Science, Google Scholar, Index Copernicus істотно вплинула на прагнення держави до виведення вітчизняних закладів освіти на європейський рівень та визнання їх на світовій науковій арені.

Сьогодні ВНЗ, щоб стати конкуруючими суб'єктами на ринку освітніх послуг, переживають процес переорієнтування освітньо-науково-інноваційної діяльності, тобто реформування української системи освіти повинно базуватися на принципах інноваційної педагогіки, та впровадження в теорію і практику «вишів» різного плану інновацій в усі напрями діяльності.

Окрім пошуку нових підходів та розв'язання освітньо-виховних завдань, реформування української системи освіти здебільшого базується на реалізації технологій професійного менеджменту в організаційній та управлінській діяльності ВНЗ.

Як відомо, вищий навчальний заклад, відповідно до Закону України «Про вищу освіту», – це «окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей» [13, с. 1]. Звернімо увагу, що в цьому самому законі зазначено: «...інноваційна діяльність у ВНЗ є невід'ємною складовою освітньої діяльності... Проведення наукової і науково-технічної діяльності університетами, академіями, інститутами є обов'язковим». Також чітко визначено мету і завдання інноваційної діяльності у ВНЗ: «здобуття нових наукових знань шляхом проведення наукових досліджень і розробок та їх спрямування на створення і впровадження нових конкурентоспроможних технологій, видів техніки, матеріалів тощо для забезпечення інноваційного розвитку суспільства, підготовки фахівців інноваційного типу» [13, с. 65].

Таким чином, інноваційна діяльність полягає у такому: покращанні якості освіти; виконанні фундаментальних і прикладних досліджень; створенні нових інтелектуальних або наукомістких освітніх технологій, підручників, посібників, обладнання; застосуванні нових наукових, науково-технічних знань під час підготовки фахівців із вищою освітою; пошуку джерел фінансування для ВНЗ; формуванні сучасного наукового кадрового потенціалу, здатного забезпечити розроблення та впровадження інноваційних наукових розробок; створенні інноваційної інфраструктури та забезпеченні її діяльності; вдосконаленні трудових мотивацій.

Інноваційним ВНЗ науковці називають установу, в якій «постійно проводяться наукові дослідження, а в навчальних планах можуть бути наявні такі форми навчання, як проектні розробки, тренінги, при цьому ресурсне забезпечення навчального процесу повинне відповідати рівню передової науки» [8]. Саме «процес переходу ВНЗ у новий стан, який відповідає прогресивним тенденціям розвитку освіти, потенційним можливостям навчального закладу та забезпечує більш високий рівень освітньої діяльності» [20], гарантує, на думку А. Харківської, інноваційний розвиток ВНЗ.

Л. Пшенична звертає увагу на те, що ефективність інноваційної діяльності ВНЗ залежить від «організаційно-педагогічного механізму в управлінні ВНЗ, що за своєю сутністю є інноваційним» [15]. Основними елементами цього механізму дослідниця вважає: організаційно-педагогічні форми інноваційних відносин; методи управління інноваціями; методи фінансування інновацій; порядок формування й використання інноваційних фондів; законодавчу базу в галузі інновацій; методи оцінювання ефективності результатів інновацій; морально-психологічні методи взаємодії на інноваційну активність; заходи інформаційно-технічного оснащення інноваційного процесу.

Висновки та перспективи. Визначивши основні наукові напрями та підходи до вивчення інновацій у різних сферах життєдіяльності суспільства, ми дійшли висновку, що інноваційна діяльність є багатогранною та різносторонньою і має важливе суспільне значення. Принципово важливим для дослідження є розуміння інноваційної діяльності як значної складової функціонування соціуму, що виявляє себе на різних рівнях: особистісному, колективному та державному. Вона не лише інтегрується в різні сфери, а й виступає окремим видом діяльності і є органічною складовою наукової комунікації. Інноваційна діяльність – запорука успішного розвитку ВНЗ. Саме інновації завдяки своїм особливим властивостям – здатності стимулювати наукову діяльність – є одним із чинників формування іміджу ВНЗ. Аналіз наукових джерел демонструє малодослідженість інноваційної діяльності ВНЗ в соціокомунікаційному дискурсі.

1. *Великий* тлумачний словник сучасної української мови / [ред.-уклад. Бусел В. Т.]. – Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.

2. *Вернидуб Р.* Забезпечення європейських стандартів якості вищої освіти [Електронний ресурс] / Р. Вернидуб // Вісник Інституту розвитку дитини. Серія : Філософія. Педагогіка. Психологія. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – Вип. 22. – С. 10–13. – Режим доступу : http://www.ird.npu.edu.ua/files/vernudub_12.pdf. – Дата доступу : 10.06.2016.

3. *Владимиров А. И.* Об инновационной деятельности вуза [Електронний ресурс] / А. И. Владимиров. – Москва : ООО «Издательский дом Недра», 2012. – 72 с. – Режим доступу : <http://edu.vspu.ru/doc/groups/102/64/Vladimirov-AI.pdf>. – Дата доступу : 14.06.2016.

4. *Ілляшенко С. М.* Інноваційний менеджмент : підруч. / С. М. Ілляшенко. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2010. – 334 с.

5. *Карпова Ю. А.* Инновационное развитие (модернизация): социальные феномены и парадоксы [Електронний ресурс] / Ю. А. Карпова, В. М. Нурков // Инновации. – 2012. – № 5 (163). – С. 64–68. – Режим доступу : <http://elibra-ry.ru/item.asp?id=21477741>. – Дата доступу : 29.05.2016.

6. *Клімова Г. П.* Формування інноваційного клімату у ВНЗ [Електронний ресурс] / Г. П. Клімова // Право та інновації. – 2013. – № 4. – С. 54–64. – Режим доступу : <http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/5942/1/Klimova.pdf>. – Дата доступу : 10.05.2016.

7. *Корольова Т. С.* Складові інноваційної системи вищих навчальних закладів / Т. С. Корольова // *Культура народів Причорномор'я*. Секція: Економіка. – Сімферополь : Міжвузівський центр «Крим», 2009. – № 171. – С. 42–45.
8. *Котова І. М.* Деякі проблеми забезпечення інноваційного розвитку ВНЗ / І. М. Котова, Т. В. Павлова // *Науковий вісник. Збірник наукових праць: Проблеми економіки та управління національним господарством : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф., 1–3 жовтня 2013 р.* – Одеса, 2013. – Т. II. – С. 161–171.
9. *Лавріненко Ю. М.* Теоретичні аспекти визначення сутності інновацій / Ю. М. Лавріненко // *Вісник Запорізького національного університету.* – 2010. – № 2 (6). – С. 191–195.
10. *Лапин Н. И.* К разработке теоретических основ нововведений / Н. И. Лапин // *Проблемы инноватики и экспериментатики : материалы семинара [по вопросам хозяйственного экспериментирования] / Общественный комитет по управлению ЭСНТО ; Эстонский научно-исследовательский институт научной-технической информации и технико-экономических исследований.* – Таллин : ЭстНИИИТИ, 1979. – С. 6–15.
11. *Перлаки И.* Нововведения в организациях / И. Перлаки ; [пер. со словац.]. – Москва : Экономика, 1991. – 144 с.
12. *Поліщук Н.* Теоретичні підходи до визначення сутності інновацій / Н. Поліщук // *Галицький економічний вісник.* – 2009. – № 1. – С. 20–23.
13. *Закон України «Про вищу освіту» : станом на 1 лип. 2014 р.* [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 2016. – № 22. – Ст. 2004 – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Дата доступу : 01.06.2016.
14. *Закон України «Про інноваційну діяльність» : станом на 16 жовтня 2012 р.* [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 2016. – № 36. – Ст. 266. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>. – Дата доступу : 02.06.2016.
15. *Пшенична Л. В.* Інноваційна парадигма управління як фактор розвитку вищого навчального закладу / Л. В. Пшенична // *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* – 2013. – № 6 (32). – С. 316–326.
16. *Семенюк С. Б.* Маркетинг інновацій на ринку освітніх послуг / С. Б. Семенюк // *Маркетинг і менеджмент інновацій.* – 2012. – № 2. – С. 39–44.
17. *Телетов О. С.* Інновації в маркетингу промислового підприємства : моногр. / [О. С. Телетов, Н. В. Івашова, Є. І. Нагорний ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. С. Телетова]. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 282 с.
18. *Фатхутдинов Р. А.* Инновационный менеджмент / Р. А. Фатхутдинов. – Санкт-Петербург : Питер, 2002. – 400 с.
19. *Фоломєєв М. А.* Концептуалізація політичних інновацій у сучасному українському політичному процесі [Електронний ресурс] / М. А. Фоломєєв // *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна.* – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – 2010. – Вип. 16. – С. 201–207. – Режим доступу : <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitst-ream/123456789/2398/2/Фоломєєв%20М.А..pdf>. – Дата доступу : 11.05.2016.
20. *Харківська А.* Управління інноваційним розвитком ВНЗ в умовах формування загальноєвропейського простору вищої освіти [Електронний ресурс] / А. Харківська // *Theory and methods of educational management.* – 2013. – № 13. – Режим доступу : http://umo.edu.ua/images/con-tent/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_13/10.pdf. – Дата доступу : 10.05.2016.
21. *Янковська О. І.* Економічна сутність інновацій [Електронний ресурс] / О. І. Янковська // *Економіка. Наука. Інновації.* – 2009. – № 1. – Режим доступу : http://eprints.zu.edu.ua/8483/1/Янковська%20О.І._Економічна%20сутність%20інновацій.pdf. – Дата доступу : 11.05.2016.

UDC 378.2 : 005.591.6 : 005.58

Innovative activity of Ukrainian universities in the mass media scientific discourse **Zaytseva Stanislava**, PhD student,

Sumy State University, 2, Rymsky-Korsakov St., 40007, Sumy, Ukraine, e-mail: kucjunja87@ukr.net.

Innovative activity as a scientific problem of social communications is investigated in this article. The main research areas and approaches to the study of innovative activity in various spheres of society are identified by the author. The fundamental importance for the study is to understand the innovative activity as an important part of the functioning of the society, which manifests itself at different levels: personal, collective and public. It doesn't only integrate into different areas, but also acts as a separate kind of activity and is an integral part of scientific communication. This activity is the key one for the

successful development of higher scientific institutions. The innovations themselves, thanks to their special characteristics, namely an ability to stimulate the research activity, is one of the factors of forming the image of a higher scientific institution.

Key words: *innovation, innovation, innovation, innovative development, innovative universities.*

Инновационная деятельность украинских вузов в масс-медийном научном дискурсе

Зайцева Станислава

В статье исследуется инновационная деятельность как научная проблема социальных коммуникаций. Автор определяет основные научные направления и подходы к изучению нововведений в различных сферах жизнедеятельности общества. Принципиально важным для исследования является понимание инновационной деятельности как важной составляющей функционирования социума, которая проявляет себя на разных уровнях: личностном, коллективном и государственном. Она не только интегрируется в различные сферы, но и выступает отдельным видом деятельности и является органической составляющей научной коммуникации. Такая деятельность – залог успешного развития вуза. Именно инновации благодаря своим особым свойствам – способности стимулировать научную деятельность являются одним из факторов формирования имиджа вуза.

Ключевые слова: *высшее учебное заведение, имидж, инновационная деятельность, мировые стандарты, функционирование.*

1. *Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language* / [compiled by the chief editor Busel V. T.]. – Kyiv, Irpen : WTF «Perun», 2005. – 1728 p.

2. *Vernydub R. Ensuring European standards of quality in the system of the higher education* [Electronic resource] / R. Vernydub // Bulletin of the Institute of Child Development. Series: Philosophy. Pedagogy. Psychology. – Kyiv : National Pedagogical Dragomanov University publishing house, 2012. – Vol. 22. – P. 10–13. – Reference : http://www.ird.npu.edu.ua/files/vernudyb_12.pdf. Accessed : 10.06.2016.

3. *Vladimirov A. I. About innovative university activities* [Electronic resource] / A. I. Vladimirov. – Moscow : LLC «Ystadelskyi dom Nedra», 2012. – 72 p. – Reference : <http://edu.vspu.ru/doc/groups/102/64/Vladimirov-AI.pdf>. – Accessed : 06.14.2016.

4. *Illyashenko S. M. Innovational management : textbook.* / S. M. Illyashenko. – Sumy : WTD «University Book», 2010. – 334 p.

5. *Karpova Yu. A. Innovational development (modernization) : social phenomena and paradoxes* [Electronic resource] / Yu. A. Karpova, V. M. Nurkov // Innovations. – St. Petersburg : JSC «Transfer», 2012. – № 5 (163). – P. 64–68. : Reference : <http://elibra-ry.ru/item.asp?id=21477741>. – Accessed : 05.29.2016.

6. *Klimova G. P. Creation of innovational climate in higher educational institution* [Electronic resource] / G. P. Klimova // Right and innovations. – 2013. – № 4. – P. 54–64. – Reference : <http://dSPACE.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/5942/1/Klimova.pdf>. – Accessed: 05.10.2016.

7. *Korolova T. S. The components of the innovational system of higher educational institutions* / T. S. Korolova // Culture of the peoples of the Black Sea region. Section : Economy. – Simferopol : Interuniversity center «Krym», 2009. – № 171. – P. 42–45.

8. *Kotova I. M. Some problems of providing innovative development to the university* / I. M. Kotova, T. V. Pavlova // Scientific bulletin. Collected scientific works: The Problems of economics and management of national economy : The materials of the international scientific and practical conference, 1–3 October, 2013 – Odessa, 2013. – Т. II. – P. 161–171.

9. *Lavrinenko Yu. M. Theoretical aspects of defining the essence of innovation* / Yu. M. Lavrinenko // Journal of Zaporizhzhya National University. – 2010. – № 2 (6). – P. 191–195.

10. *Lapyn N. I. Development of theoretical foundations of innovations* / N. I. Lapyn // Problems of innovation and experiment studies seminar materials. – Tallinn, 1989. – P. 6–15.

11. *Perlaki I. Innovations at the organizations* / I. Perlaki ; [translated from Slovak]. – Moscow : Economics, 1991. – 144 p.

12. *Polishchuk N. Theoretical approaches to defining the essence of innovations* / N. Polishchuk // Galician economic bulletin. – 2009. – № 1. – P. 20–23.

13. *The Law of Ukraine «On Higher Education»* : July 1. 2014 [Electronic resource] // Verkhovna Rada of Ukraine. – 2016. – № 22. – Art. 2004. – Reference : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Accessed: 06.01.2016.

14. *The Law of Ukraine «On innovational activities»* : October 16, 2012 [Electronic resource] // Verkhovna Rada of Ukraine. – 2016. – № 36. – Art. 266. – reference : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>. – Accessed : 06.02.2016.
15. *Pschenychna L. V.* Innovational paradigm of management as a factor in the development of higher educational institution / L. V. Pschenychna // Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies. – 2013. – № 6 (32). – P. 316–326.
16. *Semeniuk S. B.* Marketing innovations at the market of educational services / S. B. Semeniuk // Marketing and management of innovations. – 2012. – № 2. – P. 39–44.
17. *Teletov O. S.* Innovations in the marketing of the industrial enterprise : monogr. / [O. S. Teletov, N. V. Ivashova, Ye. I. Nahorny; edited by Doctor of Economics, professor. O. S. Teletova]. – Sumy : Sumy State University, 2013. – 282 p.
18. *Fathutdynov R. A.* Innovative Management / R. A. Fathutdynov. – St. Petersburg : Peter, 2002. – 400 p.
19. *Folomieiev M. A.* Conceptualizing of political innovations in the modern Ukrainian political process [Electronic resource] / M. A. Folomieiev // Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University. – Kharkiv : V. N. Karazin National University. – 2010. – Vol. 16. – P. 201–207. – Reference : <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/2398/2/Folomieiev.pdf>. – Accessed : 05.11.2016.
20. *Kharkivska A.* Management of innovative development of the universities in the emerging zone of the European higher educational system [Electronic resource] / A. Kharkivska // Theory and methods of educational management. – 2013. – № 13. – Reference : http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_13/10Kharkivska.pdf. – Accessed: 05.10.2016.
21. *Yankovska O. I.* Economic essence of innovations [Electronic resource] / O. I. Yankovska // Economy. Science. Innovations. – 2009. – № 1. – Reference : <http://eprints.zu.edu.ua/8483/1/Yankovska.pdf>. – Accessed : 05.11.2016.

Стаття надійшла до редакції 06.09.2016